

NAJVYŠŠIE MZDY SÚ DLHODOBO V IT SEKTORE, ALE RASTÚ NAJPOMALŠIE

Oblasť IT a komunikácií sa dlhodobo vyznačuje najvyššími mzdami a nárastom zamestnanosti spomedzi všetkých odvetví. Za posledných päť rokov bol však priemerný nominálny rast miezd najnižší práve v tomto sektore (4,9 % ročne).

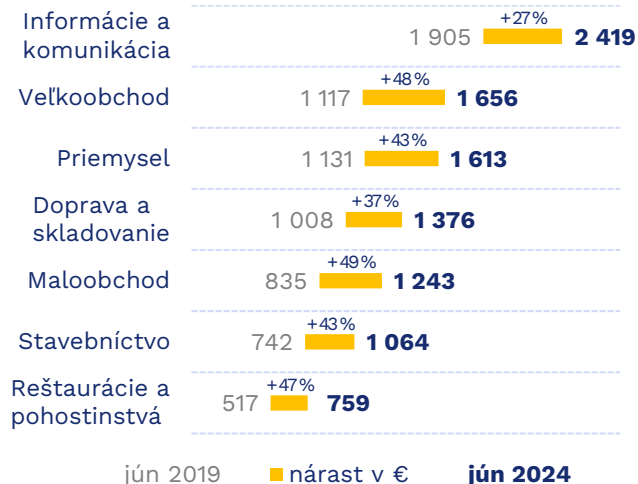
- Sektor informácií a komunikácie jednoznačne vedie s najvyššími priemernými mesačnými mzdami, v júni 2024 dosiahli 2 419 eur. S odstupom nasledovalo odvetvie Veľkoobchod (1 656 eur).
- Naopak, najnižšie priemerné mzdy boli v odvetví reštaurácií a pohostinstiev (759 eur) a stavebníctve (1 064 eur) - Graf 1. V oboch sektoroch však podľa Slovak Business Agency často dochádza k neoficiálnym platbám, skutočné príjmy pracovníkov sú tam preto vyššie.
- Od júna 2019 priemerné mzdy najviac vzrástli v odvetví maloobchodu (49 %) a veľkoobchodu (48 %), najmenej (27 %) rástli v IT a komunikáciách (Graf 1). Pre porovnanie, súhrnná inflácia bola za obdobie 06/2019 až 06/2024 na Slovensku vo výške 31,9 %.
- Najvyšší záujem o pracovníkov je v oblasti IT a komunikácie. V období od júna 2019 po jún 2024 vzrástla zamestnanosť v tomto odvetví o 19,8 %.
- Za uvedené obdobie zamestnanosť najviac klesala vo veľkoobchode (-13,8 %), ďalej v reštauráciách a pohostinstvách (-11,3 %), v priemysle (-11 %) - Graf 2.

PRODUKCIA STAVEBNÍCTVA V EURÓPSKEJ ÚNII NARÁSTLA, NA SLOVENSKU KLESLA

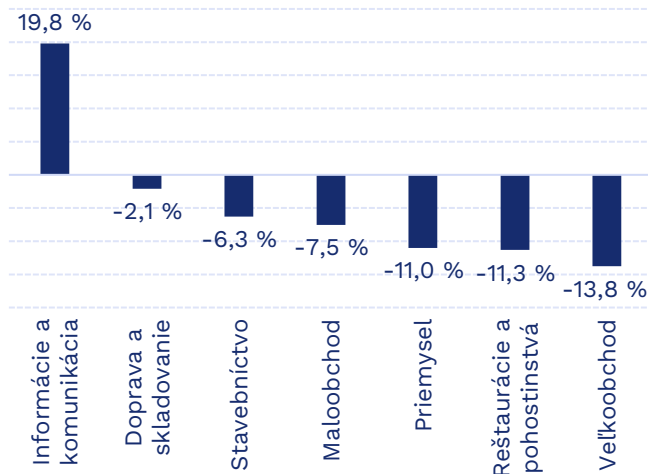
V júni 2024 stavebná produkcia v EÚ vzrástla medzimesačne o 1,4 percentuálneho bodu (p. b.). Na Slovensku klesla o 0,6 p. b. a k jej zníženiu došlo aj v susedných krajinách s výnimkou Rakúska.

- Podľa dát Eurostatu bola stavebná produkcia na Slovensku v júni 2024 na úrovni 79,2 % v porovnaní s priemernou úrovňou roka 2021. K prepadu došlo ešte na prelome rokov 2021 a 2022 a odvtedy sme, ako jediná z krajín V4 a Rakúska, nedokázali ani raz dosiahnuť úroveň z roku 2021 (Graf 3).
- Najvyšší pokles stavebnej produkcie bol u nás počas roku 2024 v marci (-5,5 p. b.), najvyšší nárast v apríli (5,9 p. b.). Najväčšie výkyvy počas celého obdobia 2021-2024 boli pri špecializovaných konštrukčných prácach, ktoré výrazne klesli v júni 2024 (o 11,7 p. b.).
- Nedostatok kvalifikovaných pracovných síl a komplikované administratívne procesy s nízkou úrovňou digitalizácie podľa Economic Survey OECD prispievajú k spomaľovaniu realizácie stavebných projektov. Predpokladané znížovanie úrokových sadziieb do konca roka 2024 a nový stavebný zákon účinný od 1. apríla 2025 môžu prispieť k oživeniu stavebníctva na Slovensku.

Graf 1: Priemerná mesačná mzda vo vybraných odvetviach k júnu 2019 a 2024 (v €) a jej rast

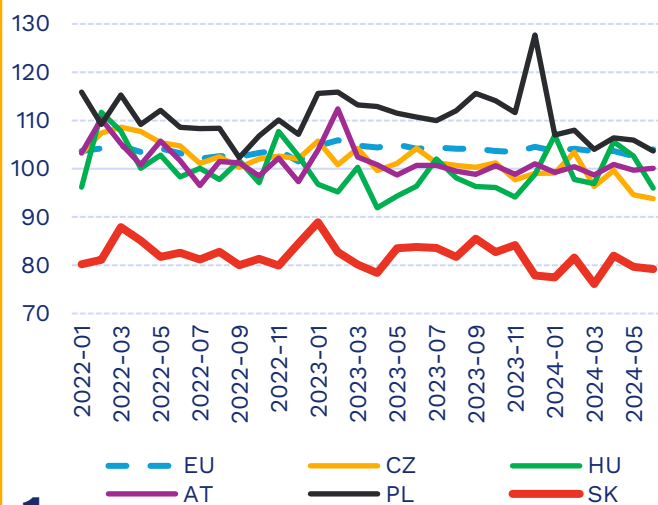

Graf 2: Zmena zamestnanosti vo vybraných odvetviach za obdobie jún 2019 – jún 2024 (v %)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 3: Index stavebnej produkcie (mesačné, sezónne a kalendárne očistené dáta, 2021=100)

VRCHOL PRACOVNEJ KARIÉRY U NÁS DOSAHUJÚ ĽUDIA VO VEKU 40-47 ROKOV

Príjem ľudí vo veku 40-47 rokov bol v roku 2023 v porovnaní s celou pracujúcou populáciou vyšší v priemere o 13,5 % až 15,4 %. Vyplyva to z dát Sociálnej poisťovne, ktoré spracovala ISA.

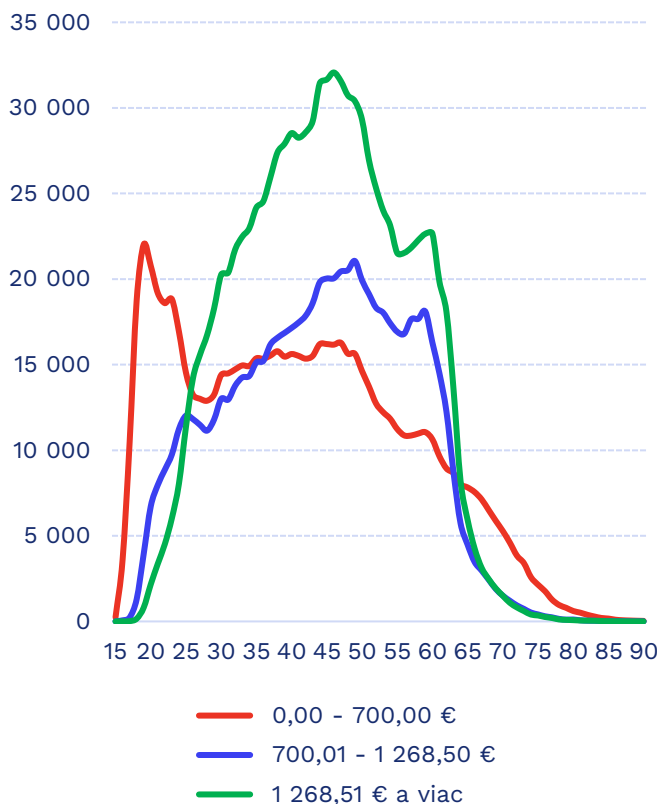
- Ľudia narodení v roku 1979 zarábali vlni viac ako pracujúci z akéhokoľvek iného ročníka. Príjem pracujúcich na Slovensku tak bol najvyšší v 44. roku života. Ich priemerný mesačný príjem dosiahol v minulom roku 1 463 €, čo je o 15,4 % viac ako priemerný príjem všetkých pracujúcich (1 268,50 €).
- Príjem meriame ako súčet vymeňovacích základov na platenie starobného poistenia z pracovných zmlúv, dohôd, živnosti a obdobných vzťahov. Ide o iné údaje ako vyhodnocuje Štatistický úrad (ŠÚ SR) pri výpočte priemernej mzdy (1 430 € v roku 2023). ŠÚ SR, na rozdiel od ISA, údaje zvyšuje o štatistický odhad nevidovanej mzdy (čierna práca).
- Mesačný príjem vyšší ako minuloročný priemer (1 268,50 €) malo vlni 986-tisíc ľudí, čo je 40,2 % zo všetkých pracujúcich. Najvyšší počet pracujúcich s nadpriemerným príjmom bol medzi štyridsiatnikmi, najviac ich bolo vo veku 46 rokov (32-tisíc) – Graf 4.
- Spolu 131-tisíc ľudí pracuje aj v dôchodkovom veku (64 a viac rokov), čo predstavuje 12,6 % všetkých obyvateľov v danej vekovej kategórii.

POČET ODSÚDENÝCH ZA KRÁDEŽ VZRÁSTOL, KÝM CELKOVÝ POČET ODSÚDENÝCH KLESOL

Hoci súdy na Slovensku v roku 2023 odsúdili o 1 291 osôb menej ako pred rokom, počet odsúdených za krádež vzrástol o 178. Podiel zlodejov – recidivistov zostáva aj naďalej nadpriemerný.

- Súdy na Slovensku v roku 2023 odsúdili spolu 23 963 osôb za spáchanie 27 275 trestných činov. V porovnaní s predošlým rokom ide o pokles počtu odsúdených osôb o 5 % a trestných činov o 6 %.
- Najviac osôb (6 081) bolo v roku 2023 odsúdených za krádež. Tá dlhodobo zostáva najfrekvencovanejším trestným činom riešeným na súdoch.
- Napriek medziročnému úbytku všetkých odsúdených o 5 %, odsúdených za krádež bolo viac (o 3 %).
- Pri krádežiach bol v roku 2023 zaznamenaný výrazne vyšší podiel páchatelov – recidivistov, ako je celkový priemer (39,1 %), a to až 53,5 %.
- Problematika zvýšenej recidívy pri krádeži pretrváva dlhodobo (Graf 5). Jej miera sa v rokoch 2020 - 2023 pohybovala v rozmedzí 52 až 56 %.
- Novelizácia Trestného zákona, účinná od 6.8.2024, zvýšila hranicu minimálnej škody pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu krádeže z 266 na 700 eur. To pravdepodobne zmení štruktúru súdmi riešenej kriminality už v tomto roku.

Graf 4: Počet pracujúcich v roku 2023 podľa veku a príjmovej skupiny

Zdroj: ISA na základe dát Sociálnej poisťovne

Graf 5: Vývoj počtu odsúdených a recidivistov za spáchanie krádeže v rokoch 2020-2023

